

**ADVIES BELONING TOPFUNCTIONARISSEN
PRIVAATRECHTELIJKE ZELFSTANDIGE
BESTUURSORGANEN**

**ADVIES BELONING TOPFUNCTIONARISSEN
PRIVAATRECHTELIJKE ZELFSTANDIGE
BESTUURSORGANEN**

Adviescommissie rechtspositie politieke ambtsdragers

oktober 2006

Colofon

Uitgave

Adviescommissie rechtspositie politieke ambtsdragers
p/a Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Postbus 2001
2500 EA Den Haag
info@minbzk.nl
www.minbzk.nl

Ontwerp

Grafisch Buro van Erkelens, Den Haag

Druk

Drukkerij Hega, Den Haag

Productiebegeleiding

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Directie Communicatie en Informatie/Grafische en Multimediale Diensten

Oktober 2006
46095/6873-GMD53

Inhoudsopgave

I

Advies beloning topfunctionarissen zelfstandige bestuursorganen, die onderdeel zijn van een privaatrechtelijke rechtspersoon. **5**

1	Inleiding	5
2	Relatie met adviezen “Over dienen en verdienen” en “Beloningsverhoudingen politieke ambtsdragers”	5
3	Reikwijdte van het advies	6
4	Ministeriële verantwoordelijkheden vóór privatisering vastleggen	7
5	De “fulltime” privaatrechtelijke zelfstandige bestuursorganen	8
6	De “parttime” privaatrechtelijke zelfstandige bestuursorganen	10

II

Samenstelling adviescommissie rechtspositie politieke ambtsdragers **12**

Bijlagen

1	ZBO's ingedeeld naar ministerie en rechtspersoonlijkheid	13
---	--	----

Advies beloning topfunctionarissen zelfstandige bestuursorganen, die onderdeel zijn van een privaatrechtelijke rechtspersoon.

1

Inleiding

De commissie heeft in het eerste advies “Over dienen en verdienen” over de publiekrechtelijke zelfstandige bestuursorganen (ZBO’s), geconstateerd dat een besluit om een privaot- of publiekrechtelijke ZBO in te stellen vaak arbitrair is. Nagegaan zou moeten worden of de voorgestelde adviespunten binnen grenzen ook van toepassing zouden moeten zijn op nog nader te bepalen privaatrechtelijke ZBO’s. Deze vraag en eventuele verdere normering van bezoldiging van topfunctionarissen van ZBO’s rechtvaardigt door de complexiteit een nader adviestraject.

Het kabinet heeft dit advies overgenomen en de commissie gevraagd, in aanvulling op het eerste advies, ook een advies uit te brengen over een passende beloning(-sontwikkeling) voor topfunctionarissen van privaatrechtelijke ZBO’s. In dit hoofdstuk wordt eerst ingegaan op de relatie met de eerdere adviezen van de commissie. Vervolgens komt de reikwijdte van het advies aan de orde. In de daaropvolgende paragrafen wordt besproken of en wanneer de ministeriële verantwoordelijkheid aan de orde is bij de bezoldiging van functionarissen van privaatrechtelijke rechtspersonen.

2

Relatie met adviezen “Over dienen en verdienen” en “Beloningsverhoudingen politieke ambtsdragers”

In het advies “Over dienen en verdienen” werd vastgesteld dat met betrekking tot de ZBO’s, die onderdeel zijn van de rechtspersoon Staat der Nederlanden – ook wel aangeduid als “zonder (eigen) rechtspersoonlijkheid” –, de situatie helder is: de bezoldiging van de leden van deze ZBO’s en van de ambtelijke medewerkers verloopt via de rijksbegroting en de ministeriële verantwoordelijkheid daarvoor staat buiten kijf. Gesteld is dat de bezoldiging van topfunctionarissen van publiekrechtelijke ZBO’s maximaal gelijk is aan het salarisniveau van een minister. Afwijken van deze regel is slechts mogelijk bij wet of Algemene Maatregel van Bestuur. Het kabinet heeft deze zienswijze overgenomen en de departementen zijn gehouden dit beleid vorm te geven richting publiekrechtelijke ZBO’s.

In het advies “Over dienen en verdienen” en het latere advies “Beloningsverhoudingen politieke ambtsdragers” is gesteld dat voor de inrichting van de beloningsstructuur van het openbaar bestuur de volgende uitgangspunten gelden:

- het ministersalaris moet het hoogste salaris zijn;
- het ministersalaris dient hiertoe eerst te worden verhoogd;
- de koppeling van het ministersalaris aan het salaris van de overige categorieën politieke ambtsdragers is geen vanzelfsprekendheid.

De Commissie adviseerde om het huidige salarisniveau van de minister met 30% te verhogen om nog tijdens deze kabinetsperiode de ontstane achterstand ten aanzien van rijksambtenaren in te lopen. Naast de achterstand ten opzichte van de ambtelijke salarissen heeft de commissie echter ook een forse achterstand in vergelijking met salarissen van in functiezwarte vergelijkbare functies in de marktsector geconstateerd. De Commissie heeft geadviseerd deze achterstand -20%- middels een separate inhaalslag, ineens of in fasen, in te lopen. Het kabinet heeft deze voorstellen slechts gedeeltelijk overgenomen. Alleen het inlopen van de achterstand van 30% ten opzichte van de overige salarissen in de sector Rijk werd door het kabinet vooralsnog wenselijk geacht.

De Commissie acht een dergelijke gedeeltelijke overname van het advies niet verstandig en blijft de mening toegedaan dat het ministersalaris passend moet zijn bij het belang en de verantwoordelijkheid van het ambt en toereikend om de aantrekkelijkheid van het ambt te blijven waarborgen. De erkenning van het maatschappelijk belang van publieke topfuncties dient ook weerspiegeld te worden in de hoogte van het salaris. Het is ongewenst en riskant werkzaamheden op topniveau te belonen op middenkaderniveau van het bedrijfsleven of zelfs nog daaronder. Op langere termijn leidt een te lage salariëring tot erosie van de kwaliteit van het openbaar bestuur.

Voor de ZBO's, die onderdeel zijn van een andere publiekrechtelijke rechtspersoon dan de Staat, constateerde de commissie, dat na het van kracht worden van de Kaderwet ZBO's¹ en het van toepassing worden van de bepalingen ervan op de bestaande ZBO's, de minister steeds de bezoldiging van of schadeloosstelling aan de leden zal vaststellen (artikel 14). Daarmee is ook voor deze categorie de ministeriële bevoegdheid helder en toereikend geregeld. De onlangs ingevoerde Wet Openbaarmaking uit Publieke middelen gefinancierde Topinkomens (WOPT) geeft een feitelijke weergave van de beloningen boven 158.000 euro (zijnde het gemiddelde ministersalaris in 2005) en vormt daarmee een controlemiddel.

Omdat bij het opstellen van "Over dienen en verdienen" het wetsvoorstel Kaderwet ZBO's procedureel stil lag, is in dat advies artikel 15 van de Kaderwet onvermeld gebleven. Dit bepaalt dat voor personeel in dienst van een ZBO met eigen publiekrechtelijke rechtspersoonlijkheid dezelfde arbeidsvoorwaarden zullen gelden als voor ambtenaren die aangesteld zijn bij de ministeries. Alleen bij algemene maatregel van bestuur kan daarvan worden afgeweken.

Aldus is, na inwerkingtreding van de Kaderwet, ook met betrekking tot de rechtspositie van het ambtelijk personeel in het algemeen en met betrekking tot het maximale bezoldigingsniveau in het bijzonder de ministeriële verantwoordelijkheid afdoende gewaarborgd. De commissie heeft dan ook geadviseerd om het wetsvoorstel Kaderwet ZBO's zo spoedig mogelijk in te voeren. De commissie neemt deze gelegenheid waar om het belang van dit advies nogmaals te onderstrepen.

3

Reikwijdte van het advies

Zou men het uitgangspunt dat publiekrechtelijke taken in principe door publiekrechtelijke ZBO's worden verricht doorvoeren, dan zou een duidelijke scheiding tussen taak en type ZBO het gevolg zijn geweest. Echter de praktijk is een andere geworden. Om tal van redenen zijn er publieke taken aan privaatrechtelijke ondernemingen en organisaties overgedragen. Naast publiekrechtelijke ZBO's kennen we thans ook privaatrechtelijke ZBO's in allerlei verschillende gradaties²: van fulltime de publieke taak uitvoerend (zie hierna onder 5) tot en met ZBO's die op incidentele basis bestuurstaken uitvoeren, zoals het afgeven van een beschikking (zie hierna onder 6). Dit onderscheid is een belangrijk uitgangspunt dat aan het advies ten grondslag ligt.

Conform de taakopdracht heeft dit deel van het advies uitsluitend betrekking op privaatrechtelijke ZBO's. De commissie heeft geconstateerd dat de politieke en maatschappelijke discussie inmiddels in een volgende fase is beland en stelt dat de beloning van topfunctionarissen in de semi-publieke sector ter discussie staat. Men is van mening dat bepaalde diensten -ook al worden ze uitgevoerd door een privaatrechtelijke organisatie- zodanig van aard zijn dat ze van algemeen maatschappelijk belang zijn en dat daarom de "normering van topinkomens van belang is". Ook over dit vraagstuk is de commissie gevraagd een advies uit te brengen. De commissie heeft deze taakopdracht aanvaard en heeft de uitvoering ter hand genomen.

De reikwijdte van voorliggend advies is samengevat in onderstaand schema. Ten overvloede: uit het schema blijkt dat het advies geen rechtstreekse betrekking heeft op hetgeen wordt aangeduid met de "semi-publieke" sector. Dat advies zal de commissie op een later moment uitbrengen.

De nadere memorie van antwoord aan de Eerste Kamer is deze zomer (2006) naar de Eerste Kamer verzonden. De Eerste Kamer heeft in haar procedurevergadering van 5 september 2006 besloten om het wetsvoorstel Kaderwet ZBO's op 10 oktober 2006 plenair te behandelen mits op enkele vragen in een uit te brengen verslag tijdig vóór 10 oktober 2006 antwoord is ontvangen.

Zie bijlage

Nieuwe beloningsverhoudingen

Hierop heeft het eerste advies van de Commissie "Over dienen en verdienen" betrekking			Hierop heeft het tweede (voorliggende) advies van de Commissie betrekking		
Overheid	Publiekrechtelijke ZBO's zonder rechts- persoonlijkheid o.a.	Publiekrechtelijke ZBO's met rechts- persoonlijkheid o.a.	Privaatrechtelijke ZBO's. Dit zijn organisaties die geheel of gedeeltelijk een overheidstaak vervullen		
			"Fulltime" privat- rechtelijke ZBO, o.a.	"Parttime" privaatrechtelijke ZBO, o.a.	
				Commerciële organisaties o.a.	Niet-commerciële organisaties o.a.
Ministeries	Kiesraad	Kadaster	DNB	Kema	NOS
Provincies	College bescherming persoonsgegevens	COA CWI	Zorgautoriteit Waarborgfonds	NMI	Landelijke organen voor Beroepsondewijs
Gemeenten	Huurcommissies	LSOP	Motorverkeer	APK-garages	
Hoge Colleges van Staat		IBG UWV	CBR	ANWB	
			Vut-fonds	Hiswa	

4

Ministeriële verantwoordelijkheden vóór privatisering vastleggen

ZBO's zijn – ongeacht of zij onderdeel zijn van de rechtspersoon Staat (bijv. de kiesraad), van een andere rechtspersoon naar publiekrecht (het kadaster) of van een rechtspersoon naar privaatrecht (de Stichting CBR en het APK-keuringsstation) – te beschouwen als overheid op het moment dat zij als bestuursorgaan optreden. Zij zijn dan onderworpen aan het toezicht door de nationale ombudsman en aan de rechtsmacht van de administratieve rechter onder de Algemene wet bestuursrecht; zij functioneren dan ook onder de Wet openbaarheid van bestuur en wat zij aan documenten produceren of ontvangen valt onder de Archiefwet. Met andere woorden: de keuze van de wetgever om een overheidstaak te beleggen onder de volle verantwoordelijkheid van een minister of “op afstand” bij een ZBO heeft niets te maken met privatisering, óók niet als het door de wetgever aangewezen orgaan onderdeel is van een stichting of een vennootschap. Veeleer is dan het omgekeerde het geval: het orgaan van de rechtspersoon naar privaatrecht wordt door de aanwijzing als ZBO gedeeltelijk of soms zelfs helemaal “in het publiekrecht getrokken”.

De consequentie hiervan is dat bij ZBO's niet de rechtsvorm van de uitvoerder – onderdeel van een rechtspersoon naar publiekrecht of van de privaatrechtelijke rechtspersoon – belangrijk is, maar welke formele bevoegdheden de uitvoerder heeft. Daar komt bij dat het enkele keren is voorgekomen dat wat de wetgever als een volledige privatisering (en dus ook beëindiging van de uitoefening van enig openbaar gezag) zag door de rechter niet zo gezien werd³. Het aantal thans bekende uitzonderingen van dit type is echter beperkt.

Overwegende, dat wanneer wordt besloten onderdelen van de uitoefening van het openbaar gezag op afstand te zetten en besloten wordt deze uitoefening te beleggen bij een privaatrechtelijke rechtspersoon die zich uitsluitend met deze taakuitoefening zal bezighouden⁴, is de commissie van mening dat het aanbeveling verdient in de statuten vast te leggen welke elementen (bijvoorbeeld benoemings- en beloningsbeleid) toch onder de verantwoordelijkheid van de betrokken vakminister blijven ressorteren⁵.

3

Een duidelijk voorbeeld daarvan was de vervanging van de vroegere gemeentegarantie bij aankoop van een woning. De wetgever besloot deze af te schaffen en te vervangen door de borgtocht, die verleend zou gaan worden door een Stichting. Die stichting werd door de overheid opgericht en van middelen voorzien en dat was het dan volgens de wetgever. De administratieve rechter heeft evenwel inmiddels tot in hoogste instantie uitgemaakt dat de beslissing van het stichtingsbestuur om al dan niet de gevraagde borgtocht te verlenen nog steeds als een “beschikking” geduid moet worden en dus dat het stichtingsbestuur aangemerkt moet worden als (zelfstandig) bestuursorgaan.

4

Dit kan slechts zolang de Kaderwet ZBO nog niet in werking is getreden. Deze schrijft in die gevallen de publiekrechtelijke rechtsvorm voor.

5

Een voorbeeld hiervan is de Stichting CIZ.

Adviespunt 1:

Bij de overheveling van publieke taken naar nieuw in te stellen fulltime privaatrechtelijke ZBO's dient in de statuten vastgelegd te worden dat de vakminister de bezoldiging of de schadeloosstelling vaststelt, en over welke andere onderwerpen de minister zeggenschap houdt.

5

De "fulltime" privaatrechtelijke ZBO's

Een aantal privaatrechtelijke rechtspersonen is opgericht met de bedoeling dat het bestuur ervan zich louter en alleen zal bezighouden met het behartigen van een publieke taak⁶. In de ontstaansgeschiedenis van deze rechtspersonen en in de statuten is dat uitdrukkelijk vastgelegd. Vaak zijn ook nog extra waarborgen aangebracht door een wijziging van de betreffende statutaire bepalingen afhankelijk te maken van voorafgaande ministeriële goedkeuring.

Het wetsvoorstel Kaderwet ZBO is bepaald ten aanzien van de fulltime privaatrechtelijke ZBO's in artikel 37 dat deze, als het om begroting, beheer en verantwoording gaat, behandeld moeten worden als ware het publiekrechtelijke ZBO's met eigen rechtspersoonlijkheid. Om juridische redenen kan de Kaderwet ZBO's niet bepalen dat ook op het gebied van benoeming en bezoldiging van bestuursleden en personeel de privaatrechtelijke ZBO's met hun publiekrechtelijke collega's gelijkgesteld worden. Immers boek 2 van het Burgerlijk Wetboek schrijft voor dat dit in de statuten van de desbetreffende rechtspersoon wordt geregeld. Evenwel is de commissie beleidsmatig van mening dat bij fulltime privaatrechtelijke ZBO's aan de minister ten minste de voorafgaande goedkeuring voorbehouden is van de bezoldiging van of de schadeloosstelling aan de bestuursleden en zondig van de bezoldiging van de directie. Dit is analoog aan het adviespunt 21 uit "Over dienen en verdienen".

Adviespunt 2:

Bij fulltime privaatrechtelijke ZBO's wordt aan de minister ten minste de voorafgaande goedkeuring voorbehouden van de bezoldiging van of de schadeloosstelling aan de bestuursleden en zondig van de bezoldiging van de directie.

Bij fulltime privaatrechtelijke ZBO's is de commissie bovendien van mening dat ook hier het uitgangspunt geldt dat in beginsel niet beloond wordt boven de maximumbezoldigingsnorm van het ministersalaris, conform adviespunt 23 uit "Over dienen en verdienen".

Adviespunt 3:

Bij fulltime privaatrechtelijke ZBO's geldt eveneens de maximumbezoldigingsnorm minister als uitgangspunt

In "Over dienen en verdienen" heeft de commissie het voorgaande adviespunt genuanceerd met een procedurele mogelijkheid om ervan af te wijken. De commissie is van mening dat deze uitzonderingsmogelijkheid ook moet gelden voor fulltime privaatrechtelijke ZBO's.

Adviespunt 4:

Bij overschrijding van deze maximumbezoldigingsnorm geldt dat de individuele benoeming wordt voorgelegd aan de voltallige Ministerraad, waarna de vakminister een besluit neemt. De Minister van Binnenlandse Zaken adviseert daarbij inhoudelijk en ziet toe op de consistentie⁷.

Een advies ten aanzien van het toekennen van een bezoldiging van het bestuur van een specifieke ZBO, dat uitstijgt boven het ministersalaris is maatwerk. De vraag is nu op grond van welke argumentatie het kabinet een hogere bezoldiging kan toestaan. In het kader van het deelnemingenbeleid heeft de minister van Financiën recentelijk een beloningsbeleid opgesteld waaraan beloning getoetst kan worden. Bij bepaalde privaatrechtelijke ZBO's, zoals DNB, dat naast ZBO ook staatsdeelneming is, wordt dit reeds toegepast⁸.

Bij de beoordeling van een beloningsbeleid hanteert de staat volgende uitgangspunten:

Algemeen uitgangspunt is dat het beloningsbeleid de juiste prikkels moet geven voor het realiseren van de geformuleerde ondernemingsdoelstellingen. Bij voorkeur wordt de marktconformiteit van het beloningspakket gestaafd door een benchmark-onderzoek. Verder mag de uitwerking van het beleid door de raad van commissarissen niet tot onvoorspelbare uitkomsten leiden. Dit betekent ondermeer dat de (maximale) omvang van de afzonderlijke bezoldigingselementen (vast- en variabel salaris en pensioen) en de criteria voor toekenning inzichtelijk moeten zijn voor de aandeelhouder. Duidelijk moet zijn bij welke performance van de doelstellingen van de variabele bezoldiging welk deel van de variabele bezoldiging wordt toegekend (een zgn 'staffel'). De aandeelhouder moet kunnen beoordelen of de targets ambitieus genoeg zijn. Wat betreft het pensioen stelt de Staat zich op het standpunt dat de onderneming een zuiver middelloonstelsel moet hanteren. Daar waar dit niet gebeurt, overweegt de Staat dit punt zelfstandig te agenderen op de aandeelhoudersvergadering. Wat betreft de variabele beloning is de inzet dat deze niet pensioengevend dient te zijn.

In de tweede plaats moet het beleid evenwichtig zijn en gemotiveerd worden. In het geval de onderneming gebruik maakt van een zogenaamde 'peer group' (vergelijkingsgroep) dan dient deze representatief te zijn. Dit betekent dat deze dusdanig is samengesteld dat niet alleen 'naar boven' wordt gekeken maar dat een evenwichtige groep (qua omvang, risicoprofiel, aantal werknemers etc.) wordt genomen die is vastgesteld op basis van een duidelijke positioneringsschets van de onderneming, inclusief de strategische doelstellingen.

Tenslotte, is uitgangspunt dat de staatsdeelnemingen niet voorop lopen met de beloningen ten opzichte van de organisaties waarmee vergeleken wordt. In het geval gebruik gemaakt wordt van een vergelijkingsgroep betekent dit dat het bezoldigingsniveau bij de staatsdeelnemingen maximaal de mediaan (de middelste in een reeks) zal bedragen. In bepaalde gevallen kan het echter verdedigbaar zijn dat de bezoldiging (aanzienlijk) onder de mediaan ligt⁹.

De commissie is van mening dat deze uitgangspunten adequaat zijn voor een doeltreffend beloningsbeleid.

Adviespunt 5:

Bij fulltime privaatrechtelijke ZBO's gelden voor de beoordeling van het beloningsbeleid dezelfde uitgangspunten als welke bij staatsdeelnemingen worden gehanteerd.

Adviespunt 5 is een verbijzondering van adviespunt 4 en dus alleen aan de orde indien er afgeweken wordt van de norm.

7

Dit is conform het beleid dat de MR sedert het rapport "Over dienen en verdienen" heeft vastgesteld voor publiekrechtelijke ZBO's.

8

Brief minister van Financiën van 7 juli 2005 aangaande het beloningsbeleid bij deelnemingen in het algemeen bij DNB in het bijzonder Tweede Kamer, vergaderjaar 2004–2005, 29 411, nr. 16

9

Brief minister van Financiën van 31 oktober 2005 aangaande Jaarverslag 2004 beheer staatsdeelnemingen; Tweede Kamer, vergaderjaar 2005–2006, 28 165, nr. 28

6 De “parttime” privaatrechtelijke ZBO’s

Onder parttime ZBO’s verstaat de commissie rechtspersonen, waarvan een orgaan op incidentele basis als bestuursorgaan optreedt (bijvoorbeeld een beschikking afgeeft) op grond waarvan het op dat moment als zelfstandig bestuursorgaan moet worden beschouwd. Deze groep kan worden verdeeld in commercieel opererende bedrijven en niet-commerciële rechtspersonen.

6a Commercieel opererende bedrijven en daarmee vergelijkbare organisaties

Het bekendste voorbeeld van dit type ZBO is wel de garagehouder, die tussen alle andere werkzaamheden door van tijd tot tijd een auto onderwerpt aan de wettelijk voorgeschreven periodieke keuring (APK) en dan al dan niet een certificaat (een bestuurlijke beschikking) afgeeft, waarmee de bestuurder/eigenaar aan zijn wettelijke verplichting voldaan heeft. Ook de wereldwijd opererende NV KEMA behoort tot deze categorie. Hoewel het keuren en certificeren van een zeer brede schakering van producten en diensten een heel belangrijke activiteit van het concern KEMA is, neemt dat niet weg dat slechts een relatief klein gedeelte bestaat uit bij of krachtens de wet verplichte keuringen, waarvan de uitslag wordt geduid als een (overheids)beschikking.

Alleszins vergelijkbaar hiermee zijn organisaties als de ANWB, de HISWA en het Watersportverbond: zij zijn ook ZBO voor vaarbewijzen en keuringen van pleziervaartuigen, maar overigens volledig werkzaam in het (commerciële) private domein. Daar verdienen zij ook de middelen om (voort) te bestaan.

Voor dit type ZBO’s geldt dat er om een aantal redenen van overheidsbemoediging met de bezoldiging van functionarissen (bestuurders en medewerkers) geen sprake kan zijn en ook niet hoeft te zijn. Deze redenen zijn:

- gelet op het relatief beperkte aandeel van de ZBO-werkzaamheden in het totaal van werkzaamheden van het bedrijf, zal er geen of slechts een zeer beperkt verband bestaan tussen de bezoldiging van functionarissen en het feit dat zij op incidentele basis als bestuursorgaan handelen;
- de wetgever bepaalt bij wettelijk voorgeschreven keuringen, examens en soortgelijke toetsen veelal dat de tarieven, die voor een verplichte keuring of voor een examen in rekening kunnen worden gebracht, bij lagere regeling worden vastgesteld of voorafgaande goedkeuring van de minister behoeven. Er is dus een rechtstreekse controle dat een redelijke – en niet meer dan dat – prijs voor de betreffende (overheids)prestatie gevraagd zal worden;
- vaak gaat het ook om maximum bedragen en diverse met elkaar concurrerende instanties, die dezelfde keuring mogen aanbieden en dezelfde certificaten mogen afgeven. De onderlinge concurrentie is dan een afdoende reguleringsmechanisme; de ministeriële zorg zal eerder zijn erop te letten dat er voldoende concurrentie is en blijft – door te zorgen dat er steeds genoeg bevoegde, d.w.z. door hem aangewezen of erkende instanties zijn.
- pogingen van de overheid om in dit soort gevallen invloed uit te oefenen op méér dan de kwaliteit en de tarieven van de keuringen zullen er toe leiden dat een bedrijf afziet van zijn aanwijzing/erkenning.

Adviespunt 6:

Ten aanzien van rechtspersonen, waarvan een orgaan op incidentele basis optreedt als bestuursorgaan, op grond waarvan het op dat moment als zelfstandig bestuursorgaan moet worden beschouwd, past het dat de overheid zich niet met méér bemoeit dan met de kwaliteit en de (maximum)prijs van de bestuurlijke werkzaamheden die de onderneming verricht.

Wellicht ten overvloede attendeert de commissie erop dat op dit punt haar advies vrijwel parallel loopt aan bestaande wetgeving. Immers niet de gehele organisatie is onderworpen aan de Wet openbaarheid van bestuur en aan de Wet nationale ombudsman. Deze beide wetten zijn alleen van toepassing voor zover als overheid wordt opgetreden. De Kaderwet ZBO’s volgt in hoofdstuk 4 (over financiële verantwoording) ook dat systeem: afdeling 4 bepaalt dat er een afzonderlijke financiële verantwoording moet zijn over het “ZBO-deel” van de werkzaamheden, maar stelt geen eisen aan de rest van de jaarrekening en –verantwoording.

6b

Niet-commercieel opererende bedrijven en daarmee vergelijkbare organisaties

Er zijn ook rechtspersonen waarvan organen of medewerkers van tijd tot tijd een beschikking afgeven (en dan dus even ZBO zijn), maar die voor de vervulling van hun hoofdtaak geheel of grotendeels subsidie van de overheid ontvangen. Voorbeelden hiervan zijn de NOS – bestuursorgaan als het gaat om de zenderindeling en de zendtijdverdeling, maar overigens uitvoerder van feitelijke werkzaamheden – en de Colo, vereniging van kenniscentra beroepsonderwijs bedrijfsleven.

Ook in dit soort gevallen zal gelden dat het buitenproportioneel zou zijn om de hele organisatie te onderwerpen aan alle regels, procedures en toezicht als voorzien in het wetsvoorstel Kaderwet ZBO's om de enkele reden dat een heel gering deel van alle werkzaamheden inhoudt dat beschikkingen worden afgegeven. Ook hier zal het salarisniveau aan de top van de organisatie bepaald zijn door heel andere factoren dan het feit dat er ook openbaar gezag wordt uitgeoefend.

Adviespunt 7:

Adviespunt 6 geldt ook voor niet-commerciële parttime ZBO's.

Samenstelling adviescommissie rechtspositie politieke ambtsdragers

Adviescommissie

H.F. Dijkstal (voorzitter)
mr. dr. A.J.E.Havermans
mr. C.J.A. van Lede
Prof. dr. C.N. Teulings (tot 1 mei 2006)
Mw. drs. E.C.P. Vogelaar
mr. A.A. Westerlaken

Secretariaat

drs. T.J. Jorritsma (secretaris)
drs. M.C.M. Jonkers (plv. secretaris)
drs. J. Kenter
mr. G.R.J. van Wesel
Mw. mr. M. Linck

ZBO's ingedeeld naar ministerie en rechtspersoonlijkheid

ZBO's ingedeeld naar ministerie en rechtspersoonlijkheid

	publiek	priv 100%	priv deelt	bijzonderheden
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK)				
Commissie van beheer van de Dienst geneeskundige Verzorging Politie	x			loopt af
Kiesraad	x			
Landelijk Selectie- en Opleidingsinstituut Politie	x			
Nederlands Bureau Brandweerexamens	x			
Nederlands Instituut voor Brandweer en Rampenbestrijding	x			
Onderzoeksraad voor veiligheid	x			
Raad voor het Korps Landelijke Politiediensten	x			wordt opgeheven
Stichting Administratie Indonesische Pensioenen		x		loopt af
Stichting Fonds vrijwillig vervroegd uittreden overheidspersoneel		x		loopt af
Ministerie van Buitenlandse Zaken (BUZA)				
Nationale Commissie voor Internationale Samenwerking en Duurzame Ontwikkeling		x		
Ministerie van Defensie				
Stichting Ziektekostenverzekering Krijgsmacht		x		loopt af
Ministerie van Economische Zaken (EZ)				
Centraal Bureau voor de Statistiek	x			
Edelmetaal Waarborg Nederland			x	
Examencommissie voor amateurradiozendexamens	x			
Examencommissie voor maritieme radiocommunicatie	x			
IJkbevoegden (Cluster)			x	
Kamers van Koophandel en Fabrieken (Cluster)	x			
Keuringsinstanties als bedoeld in artikel 10.3 Telecommunicatiewet (Cluster)			x	
Nederlands Meetinstituut BV			x	
Nederlandse Mededingingsautoriteit	x			
Onafhankelijke Post- en Telecommunicatie Autoriteit	x			onderdeel van Nma
TenneT			x	
Waarborg Platina, Goud en Zilver NV			x	
Ministerie van Financiën				
Autoriteit Financiële Markten		x		
De Nederlandsche Bank		x		
Nederlands Bureau der Motorrijtuigverzekeraars		x		
Stichting Joods Humanitair Fonds		x		
Stichting Maror-gelden Overheid		x		
Stichting Waarborgfonds Motorverkeer		x		
Waarderingskamer	x			
Ministerie van Justitie				
Bureau Financieel Toezicht	x			
Centraal orgaan Opvang Asielzoekers	x			
College Bescherming Persoonsgegevens	x			
College van Toezicht Auteursrechten en naburige rechten	x			
College van Toezicht op de kansspelen	x			
Commissie Gelijke Behandeling	x			
Commissie Schadefonds Geweldsmisdrijven	x			

	publiek	priv 100%	priv deelt	bijzonderheden
vervolg Ministerie van Justitie				
Gerechtsdeurwaarders (Cluster)			x	
Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen	x			
Notarissen (Cluster)			x	
Raden voor Rechtsbijstand (Cluster)	x			
Stichting Donorgegevens Kunstmatige Bevruchting			x	
Stichting Nidos			x	
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW)				
Centrale organisatie Werk en Inkomen	x			
Certificerende - en keuringsinstanties arbeidsomstandigheden (Cluster)			x	
Onderlinge Waarborg Maatschappij "MAAV"			x	
Sociale Verzekeringsbank	x			
Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen	x			
Vereveningsinstantie	x			
Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV)				
Bureau Beheer Landbouwgronden	x			
Centrale Landinrichtingscommissie	x			
College voor de Toelating van Bestrijdingsmiddelen	x			
Commissies voor de samenstelling van de verplichte rassenlijsten (Cluster)	x			
Faunafonds	x			
Grondkamers (Cluster)	x			
Herinrichtingscommissie Oost-Groningen en de Gronings-Drentse Veenkoloniën	x			
Kamer voor de Binnenvisserij	x			
Organisatie ter Verbetering van de Binnenvisserij	x			
Raad voor plantenrassen	x			
Reconstructiecommissie Midden-Delfland	x			
Staatsbosbeheer	x			
Stichting Bloembollenkeuringsdienst		x		pbo-connectie
Stichting Borgstellingsfonds voor de Landbouw		x		
Stichting Centraal Orgaan voor Kwaliteitsaangelegenheden in de Zuivel			x	
Stichting Controlebureau voor Pluimvee, Eieren en Eiproducten		x		pbo-connectie
Stichting Examens Vakbekwaamheid Honden- en kattenbesluit		x		loopt 1-1-2007 af
Stichting Kwaliteitscontrolebureau voor Groenten en Fruit			x	
Stichting Nederlandse Algemene Keuringsdienst voor Zaaizaad en Pootgoed Landbouwgewassen			x	
Stichting Nederlandse Algemene Kwaliteitsdienst voor de Tuinbouw			x	
Stichting Ontwikkelings- en Saneringsfonds voor de Landbouw		x		
Stichting Ontwikkelings- en Saneringsfonds voor de Visserij		x		
Stichting SKAL			x	
Voedselvoorzienings In- en Verkoopbureau	x			
Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM)				
Centraal Fonds voor de Volkshuisvesting	x			
Dienst voor het kadaster en de openbare registers	x			
Huurcommissies (Cluster)	x			
Keuringsinstanties bouwproducten (Cluster)			x	

vervolg

ZBO's ingedeeld naar ministerie en rechtspersoonlijkheid

	publiek	priv 100%	priv deelt	bijzonderheden
vervolg Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM)				
Keuringsinstanties geluidshinder (Cluster)			x	wordt opgeheven
Service Centrum Grond			x	
Stichting Bureau Architectenregister		x		
Stichting Erkenningregeling voor de uitoefening van het koeltechnisch installatiebedrijf		x		
Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen		x		
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW)				
Bedrijfsfonds voor de Pers	x			
Colo, vereniging kenniscentra beroepsonderwijs bedrijfsleven			x	
Commissariaat voor de Media	x			
Examenscommissies in het onderwijs ingesteld door de minister (Cluster)	x			
Informatie Beheer Groep	x			
Koninklijke Bibliotheek	x			
Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen	x			
Landelijke Commissie Toezicht Indicatiestelling	x			
Landelijke geschillencommissie weer samen naar school	x			
Mondriaan Stichting		x		
Nederlands-Vlaamse Accreditatie Organisatie voor het hoger onderwijs	x			
Nederlandse Omroep Stichting			x	
Nederlandse Organisatie voor toegepast-natuurwetenschappelijk onderzoek TNO	x			
Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek	x			
Openbare academische ziekenhuizen (Cluster)	x			
Regionale verwijzingscommissies voortgezet onderwijs (Cluster)	x			
Stichting Fonds Beeldende Kunsten, Vormgeving en Bouwkunst		x		
Stichting Fonds voor Amateurkunst en Podiumkunsten		x		
Stichting Fonds voor de Letteren		x		
Stichting Fonds voor de Scheppende Toonkunst		x		
Stichting Fonds voor Podiumprogrammering en marketing		x		
Stichting Nederlands Fonds voor de Film		x		
Stichting Nederlands Literair Productie- en Vertalingenfonds		x		
Stichting Participatiefonds voor het Onderwijs		x		
Stichting Stimuleringsfonds voor Architectuur		x		
Stichting Vervangingsfonds en Bedrijfsgezondheidszorg voor het Onderwijs		x		
Stimuleringsfonds Nederlandse Culturele Omroepproducties		x		
Ministerie van Verkeer en Waterstaat (VenW)				
Commissie Stuurliedenexamens	x			
Commissie van Beroep als bedoeld in art. 3 Wet rijnderricht motorrijtuigen 1993	x			
Commissie voor de Examens van scheepswerktuigkundigen	x			
Commissie voor de Zeevaartexamens	x			
Erkende particuliere onderzoeksbureaus als bedoeld in Schepenbesluit (Cluster)			x	
Erkenninghouders Algemene Periodieke Keuring (Cluster)			x	
Examencommissie Certificaatloodsen	x			
HISWA Vereniging			x	
Keuringsinstanties pleziervaartuigen (Cluster)			x	
Keuringsinstanties uitrusting zeeschepen (Cluster)			x	

>>

	publiek	priv 100%	priv deelt	bijzonderheden
vervolg Ministerie van Verkeer en Waterstaat (VenW)				
Keuringsinstanties V & W overig (Cluster)			x	
Landelijke- en Regionale Examencommissies verkeersinformatie en verkeersaanwijzingen (Cluster)	x			
Luchtverkeersleiding Nederland	x			
Railned BV			x	
Railverkeersleiding BV			x	
RDW (Dienst Wegverkeer)	x			
Rijkshavenbeheerders (Cluster)	x		x	
Rijkshavenmeesters (Cluster)	x		x	
Stichting Airport Coordination Netherlands	x			
Stichting Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen		x		
Stichting Examenbureau Beroepsvervoer			x	
Stichting Inschrijving Eigen Vervoer		x		
Stichting Nationale en Internationale Wegvervoer Organisatie			x	
Stichting VAM			x	
Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS)				
Centrale Commissie voor Mensgebonden Onderzoek	x			
College Bouw Ziekenhuisvoorzieningen	x			
College Sanering Ziekenhuisvoorzieningen	x			
College tarieven gezondheidszorg	x			
College ter Beoordeling van Geneesmiddelen	x			
College van Toezicht op de Zorgverzekeringen	x			
College voor Zorgverzekeringen	x			
Commissie Algemene Oorlogsongevallenregeling Indonesië	x			
Commissies voor de Gebiedsaanwijzing (Cluster)	x			
Keuringsinstanties VWS (Cluster)			x	
Medisch-ethische toetsingscommissies (Cluster)	x			
Nederlandse Transplantatie Stichting		x		
Pensioen- en Uitkeringsraad	x			
Registratiecommissies en opleidingscolleges KNMG, KNMP en NMT (Cluster)		x		
Stichting Fonds Patiënten Gehandicapten en Ouderen		x		
Stichting Het Gebaar		x		
Stichting Rechtsherstel Sinti en Roma		x		
Stichting Stimuleringsfonds Openbare Gezondheidszorg		x		
Stichting Uitvoering Omslagregelingen WTZ		x		wordt opgeheven
Uitvoeringsorganen AWBZ (Cluster)		x		wordt Stichting CIZ
Zorg Onderzoek Nederland/ Medische Wetenschappen	x			

